

Rapport 05

Juli 2022

Het samen plaatsen van broers en zussen in de jeugdzorg

Onderzoeker: Bente Jespers¹
Promotor: Prof. dr. Johan Vanderfaillie¹
Copromotor: Prof. dr. Frank Van Holen¹

¹ Vrije Universiteit Brussel

Samenvatting

Op 20 mei 2021 werd het Burgerlijk Wetboek aangepast betreffende de persoonlijke banden tussen broers en zussen. Broers en zussen (= brussen) hebben het recht om niet gescheiden te worden, tenzij dit niet in het belang van het kind is. Als dat recht hierdoor niet kan worden uitgeoefend moet elke partij streven naar het behoud van contact tussen dit kind en elk van zijn broers en zussen. Het Agentschap Opgroeien heeft echter geen zicht op de huidige situatie inzake het feit of brussen ingeval van een uithuisplaatsing al dan niet samen leven en/of contact hebben met elkaar.

Met dit onderzoek willen we hierin inzicht verschaffen. Om dit te verwezenlijken werd een onderzoek opgezet waarbij begeleiders uit de sectoren Organisaties voor Bijzondere Jeugdzorg (OVBJ), de Centra voor kindercare en gezinsondersteuning (CKG) en Pleegzorg werden bevraagd m.b.t. het al dan niet samen verblijven van brussen en hun contactregelingen. De steekproef bevat 311 index-kinderen, waarvan 90.7% ten minste één brus heeft. Het gaat hier over zowel juridische (vol-, half- of adoptiebrus) als affectieve (pleeg- en stiefbrus) brussen. Twee vijfde van die brussen is bij het index-kind geplaatst en drie vijfde is gescheiden van het index-kind. Van die laatste groep is ongeveer de helft in een andere setting geplaatst en ongeveer de helft verblijft (nog) thuis. Brussen worden het vaakst samen geplaatst omdat het praktisch haalbaar is en het in het belang van het kind is. Brussen worden het vaakst gescheiden omdat de brus wel in een thuiscontext kan verblijven, omwille van de leeftijd en het verschil in behoeften van de kinderen. Ondanks de scheiding hebben zeven op tien contact met hun brus.

Op basis van de resultaten zijn een aantal beleidsaanbevelingen geformuleerd. Ten eerste moet de kwaliteit van de band tussen brussen en het emotioneel en gedragsmatig functioneren van de kinderen in kaart worden gebracht voorafgaand aan de plaatsing om een weloverwogen beslissing inzake samen plaatsen en/of scheiding te kunnen maken. Daarnaast moeten inspanningen worden geleverd om de kinderen te betrekken bij deze beslissingen. Daarnaast zou een afwegingskader moeten ontwikkeld worden, gebaseerd op de literatuur en de bevindingen uit dit onderzoek, met als doel het nemen van deze beslissingen te ondersteunen. Tenslotte is het opzetten van een toereikend registratiesysteem en aandacht besteden aan de capaciteit en werking van organisaties belangrijk om de situatie wat betreft brussen in Vlaanderen te verbeteren.